

FAKTA OM TRÆK OG SKUB

Arbejdsmiljøforholdet og kravene

Træk og skub er manuel håndtering og skal vurderes i forhold til risikoen for helbredsskadelige belastninger. Lovgivningen stiller krav om, at der bruges egnede tekniske hjælpemidler, når det er muligt og hensigtsmæssigt, og altid når den manuelle transport indebærer fare for sikkerhed eller sundhed.

Træk og skub forekommer fx ved håndtering af kiste vogne, katafalker og kistetrucks.

Generelt vil det ofte være skuldrene og ryggen, der er i størst risiko for at blive overbelastet ved tunge træk og skub.

Det er bedre at skubbe tungere emner frem for at trække. Når der skubbes, kan kroppens vægt og benene udføre det meste af arbejdet. Når der trækkes, skal musklerne yde større kraft. Går man baglæns og trækker en tung byrde, belastes skuldrene langt mere end ved skub.

Praktiske erfaringer peger på, at vogne med en totalvægt på under 200 kg sjældent vil volde problemer ved kortvarig transport på jævnt, vandret, kørefast underlag og under gode pladsforhold. Er totalvægten på mellem 200 og 500 kg kan det være kritisk, afhængigt af de øvrige faktorer, der er til stede.

Det vil ikke være ualmindeligt, at den samlede vægt af en kiste vogn, kiste og afdød udgør en del mere end 200 kg. I disse situationer skal arbejdet sikres, således at der ikke sker overbelastning. Det kan fx være i form af valg af selvkørende udstyr, eller at flere kan håndtere kiste vognen på et kørefast og jævnt underlag, samt at hjulene ruller let.

Gode råd om tiltag og løsninger

- Det er en god ide at have mulighed for at kunne benytte selvkørende kistehåndteringsvogne og katafalker, når vægten af kiste og afdød kræver megen kraft at igangsætte og under kørsel.
- Hjælpemidlerne skal være udformede, så de kan betjenes i gode arbejdsstillinger.

- Når man manuelt skal dreje med en tung vogn er det en fordel at foretage retningsændringen ved at gå om på siden og skubbe på vognens hjørne over drejelige hjul i stedet for at vride vognen rundt stående bag vognen - se foto.

Alle igangsætninger bør foregå i roligt tempo og hurtige ryk-bevægelser undgås.

- Der skal være gode pladsforhold, således at de gode arbejdsstillinger kan benyttes.
- Hjælpemidler skal kunne rulle let. Store luftgummihjul på katafalker ruller generelt lettere end små og kompakte hjul, især når katafalken skal køre på et underlag af grus eller brosten.
- Hjælpemidlerne skal vedligeholdes, således at de er velfungerende.
- Transportveje skal være så plane og vandrette som muligt. Underlaget skal være fast uden større revner og andre forhindringer.
- Stigninger og trin skal begrænses og skal så vidt muligt forsynes med skråkiler/ramper el.lign., så transport med kørende materiel lettes.
- Instruer i og brug god arbejdsteknik, således at ryggen kan holdes ret, og kropsvægten og benene kan bruges til at skubbe med, ved at vægten lægges frem på forreste ben. (Læs mere i faktaarket "Løfte og arbejdsteknikker".)

Gode links:

- BFA Service - Turisme: "Branchevejledning for bedemænd og krematorier".